

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punctum Diff. 1. Proponuntur Argumenta ab Auctoritate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

supposita propositio, non sit Petro libera, sed opposita propositio est Petrum furari; Ergo Petro non est liberum furari.

RESPONDETUR. Neg. tenere illationem secundam, eo quod secunda necessitas, procedat secundum suppositionem consensus exhibiti à Petro, quæ autem procedunt secundum talem suppositionem, non tollunt libertatem, & licet Petro non sit liberum decretum Dei elicitive, formatum enim à Deo; est tamen liberum obiective, ita quod scilicet Deus non potuerit formare hoc decretum, si non exhibuisset Petrus consensum conditionatum, quem illi exhibere liberum fuit. In idem recidit si dicas, in prior illatione contineri necessitatem antecedentem: nam per essentiam bono de se, est etiam necessarium, de se, non peccare; secunda autem illatio est necessaria non nisi necessitate suppositio- nis consequentis, jam autem suppositio antecedens tollit libertatem, non consequens.

INSTABIS 2. Implicat ut Deus habeat duas voluntates efficaces circa duo objecta contradictoria, sed si Deus haberet decretum prædefinitionis, & simul voluntatem dandi ei quem prædefinivit concursum generalem ad peccandum, haberet &c. Ergo: Minor prob. hæc sunt contradictoria: necessarium est existere consensum Petri, est contingens non existere consensum Petri, jam autem vi prædefinitionis necessarium est existere consensum Petri, cum hoc decretum sit immutabile, & vi voluntatis efficacis dandi concursum generalem ad peccandum, est contingens non existere consensum Petri. Ergo. Hanc instantiam proponit Rosmer in 1. p. p. 138.

RESPONDETUR. Neg. seq. illæ autem propositiones prout hic sumuntur, & sumi debent, non sunt contradictoriæ: nam ly necessarium ex suppositione consequenti, & ly simpliciter contingens non sunt contradictoriæ, ly autem necessarium in præsentia sumitur pro necessario ex suppositione consequenti. Quod autem attinet ad voluntatem tribuendi concursum indifferenter, illa ex eo coheret cum prædefinitione: quia quamvis suo modo indifferentiam dicat, in ratione tamen determinatæ & infallibilis, infallibilitatem consequentem dicit, quæ sufficit. Adde, hæc propositio: Necessarium est existere consensum Petri, est vera non necessitate aliqua antecedenti, sed consequenti, si autem hoc non est necessarium necessitate antecedenti, verum etiam erit, quod sit contingens non existere consensum Petri.

INSTABIS 3. Oppositum sentiens Martinon. d. 19. n. 74. dicit quæ talem prædefinitionem antecedentem esse impossibilem circa multa opera Christi & SS. quæ peccatum supponunt: est enim impossibile Deum velle anteceder ab- solute aliquid supponens peccatum. Deinde si Deus ex se omnia bonæ opera prædefinivit,

cur definivit tam pauca? non est item consentanea doctrinæ PP. qui rationem cur Deus præsciat actus futuros liberos creaturarum docent esse, quia futuri sunt, non esse autem futuras, quia Deus præscivit.

RESPONDETUR. Ante prævisam suppositionem peccati non esse decreta opera absolute, sed non nisi ex illius suppositione; Consequenter jam Deus non utitur tanquam medio illo peccato, ut ponat prædefinitionem, sed illo supposito, & sine ulla prædefinitione facto, tum primum format suam prædefinitionem, in antè directus saltem scientiâ conditionata de illo peccato. Quare autem Deus tam pauca opera prædefinierit? altitudini consilii illius relinquendum est. PP. qui dicunt, non ideo actus esse futuros, quia illos Deus præscivit, loquuntur de scientiâ speculativa, non practica, & cum prædefinitio ad actum voluntatis spectet sæpeque PP. dicant res bonas ideo fieri, quia Deus illas vult fieri, hoc ipso relinquunt adstruendæ prædefinitioni locum.

QUÆSTIO IV.

De Physica Prædeterminatione Theologicæ.

DICENDUM est. Quod physica prædeterminatio secundum principia Theologica non detur; adeoque quod non sit medium noscendi effectus liberos, sive absolutos, sive conditionatos. Ita omnes Nostri DD. & plures aliarum Scholarum Magistri, quos nostri recitant.

DIFFICULTAS I.

Proponuntur Argumenta contra Prædeterminationem.

Duplicia possunt formari Argumenta contra prædeterminationem ex locis Theologicis, in primis ab Auctoritate, deinde à Ratione.

Punctum Difficultatis 1.

Proponuntur Argumenta ab Auctoritate.

PRIMA Auctoritas est S. Thomæ. Si prædeterminatio foret medium noscendi futura libera, noscerentur illa in suâ causâ; nam per Thomistas prædeterminatio est causa liberorum; sed in causâ Deus per S. Thomam non noscit futura, ut suppono, certò & determinatè.

Docuit id S. Thomas prima p. q. 14. a. 13. in corpore. q. 19. a. 12. ad 3. q. 23. a. 1. ad 1. ubi prædeterminationem cum Damasceno nominat impositionem necessitatis. q. 62. a. 3. ad 2. *Inclinatio gratiæ non imponit necessitatem, sed habens gratiam potest eâ non uri, & peccare;* quod falsum est in principiis prædeterminantium. Item q. 83. a. 1. ad 3.

Ed

R. P.
H. MŁOD
ANOWSKI
Tom. 1. e. 2.

Eò servit locus ex prima secunda q. 9. a. 6. ad 3. q. 10. a. 4. in corpore, ubi expressè docet, voluntatem esse actuum principium, non determinatum ad unum, sed indifferenter se habens ad multa. Item q. 106. a. 2. ad 2. Item secunda secunda q. 171. a. 6. ad 2. Item in 3. p. q. 69. a. 8. ad 2. rationem consensu refert non in gratiam sed in usum: quia etiam si aequalem inquit gratiam percipiunt, sed non equaliter ea utuntur, sed unus studiosius in ea proficit, alius per negligentiam gratiae Dei deest.

In 1. dist. 38. q. 1. a. 5. in corpore & ad 2. & ad 3. & ad 5. & ad 7. Et in 1. dist. 39. q. 2. a. 2. loquens de voluntate, ex conditione inquit sua sequitur quod rectum ordinem tenere possit tendendo in finem, & etiam deficere: Si autem inevitabiliter in finem tenderet & c. tolleretur sibi conditio sua natura. Idem repetit ad 3. Et in 2. dist. 39. q. 1. a. 1. Ipsa potentia quantum est in se indifferens est ad plura; sed quod determinatè exeat in hunc actum, vel illud, non est ab alio determinante, sed ab ipsa voluntate. Legunt alii non est ab alio determinatè. Videtur prior illa lectio retinenda, est enim conformis phrasi, quæ habetur ibidem Artic. 2. in O ubi dicit, quod voluntas ex seipsa determinetur. Ratio enim inquit culpa in actu deformi est ex eo, quod procedit ab eo qui habet dominium sui actus, hoc autem est in homine secundum illam potentiam, quæ ad plura se habet, nec ad aliquod eorum determinatur nisi ex seipsa, quod tantum voluntatis convenit.

In 2. d. 25. q. unica a. 1. ad 3. Deus operatur in omnibus, ita tamen quod in unoquoque secundum ejus conditionem: unde in rebus naturalibus operatur, sicut ministrans virtutem agendi, & sicut determinans naturam ad talem actionem: in libero autem arbitrio hoc modo agit, ut virtutem agendi sibi ministret, & ipso operante liberum arbitrium agat, sed tamen determinatio actionis, & finis in potestate liberi arbitrii constituitur. Et ibidem d. 28. q. 1. a. 1. in corpore. Non enim esset homo liberi arbitrii, nisi ad eum determinatio sui operis pertineret. Similia habet in 4. d. 49. q. 1. a. 3. quaest. 2. ad 1. Item L. 1. contra Gentes c. 73. & secundo contra Gent. c. 99. Invenitur alius necessitatis modus in rerum natura, secundum quod aliquid dicitur necessitate absolute, quæ quidem necessitas dependet ex causis prioribus in esse, sicut ex principiis essentialibus, & ex causis efficientibus sive moventibus, subditq;: Ea verò quæ voluntate fiunt, necessitatem habere non possunt, nisi ex sola finis suppositione; Ergo non ex prædeterminatione.

3. Contra Gent. c. 66. num. 5. Secunda agentia sunt quasi particulantes & determinantes actionem primi agentis, & ibidem c. 112.

4. Contra Gent. c. 70. explicans illum locum; Omnis qui in eo manet non peccat, ait. Hoc ideo dici, quia bona Spiritus S. quibus homo adoptatur in filium, vel renascitur in filium Dei, quantum est de se habent tantam virtutem, quod hominem sine peccato

conferre valeant; potest autem contra ea agere, vel ab eis discedendo peccare.

Item q. 2. de veritate a. 12. ad 2. ubi determinationem cognitionis non refert in prædeterminationem, sed in illorum positionem esse suppositam, & q. 22. a. 5. & 6. dicit; Ex hoc dicitur aliquid esse necessarium, quod est inevitabiliter determinatum ad unum. Item q. 24. a. 1. ad 5.

De Malo q. 6. Quantum ergo, inquit, ad exercitium actus: primò quidem manifestum est quod voluntas moveatur à seipsa; sicut enim movet alias potentias, ita & seipsam movet.

De Potentia q. 2. a. 3. in corpore; Voluntas in quantum voluntas est, cum sit libera, ad utrumlibet se habet; potest enim agere & non agere, sic vel sic facere. q. 3. a. 7. ad 12. Voluntas dicitur habere dominium sui actus, non per exclusionem causæ primæ, sed quia causa prima, non ita agit in voluntatem, ut eam de necessitate ad unum determinet; sicut determinat naturam, & ideo determinatio actus relinquitur in potestate rationis & voluntatis. q. 9. a. 1. ad 3.

Quodlibeto 1. a. 7. ad 7. Deus movet omnia secundum modum eorum, & ideo Divina motio à quibusdam participatur cum necessitate, à natura autem rationali cum libertate, propter hoc, quod virtus rationalis se habeat ad opposita; & ideo sic Deus movet mentem humanam ad bonum, quod tamen potest huic motioni resistere.

2. Phys. Lect. 15. sub initium. Quod habet necessitatem ex causa efficiente, est necessarium absolute, talem autem indubie necessitatem adfert prædeterminatio.

RESPONDET Joannes à S. Thom. q. 19. d. 5. a. 6. n. 32. pluribus. Ad ejus principia respondendi solvenda.

TENENDUM est, quod pluribus locis S. Thom. ut vidimus determinationem ad ipsum actum, tribuat voluntati; consequenter tribuit determinationem ad ipsum exercitium; cuius oppositum assumit Respondens. Deinde concedimus ex communi nostri, quod Deus determinat ad individuationem actus, creaturæ autem se determinat ad specificationem actus; inde tamen inferimus, si salva subordinatione ad causam primam determinat se ad speciem actus causa secunda, cur non se determinabit etiam ad exercitium actus. Denique ex eo, quia ex Divina impressione habet voluntas, ut non possit velle malum, sed bonum, cur etiam prædeterminatio, quæ sit ex Dei impressione non erit adstrictiva non nisi ad unum, adeoque sublativa libertatis. Porro determinationem, quæ dicimus, creaturam se determinare, non negamus descendere à potestate Dei, & ejus adiutorio adjuvantis illud principium se determinans.

2. AUCTORITAS est S. Augustini in primis in expositione Psal. 141. Tentator inquit non cessat pulsare, ut irrumpat, si clausum in venerit ostium, transit, ideo Apostolus quia in nostrâ potestate est ostium claudere,

claudere ostium cordis non parietum: ibi enim & claudere, quia ergo in nostra potestate est & ostium claudere, neque deris inquit locum Diabolo &c. en Aug. non in prædeterminationem, sed in nostram potestatem refert claudere ostium.

Lib. 1. ad Simplic. q. 2. Cujus miseretur, sic eum vocat, quomodo scit ei congruere ut vocantem non resistat, & ibidem. Deus ut velimus, & suum esse vult, & nostrum, suum vocando, nostrum sequendo: in prædeterminatione autem & vocatio, & voluntas illi debetur. Ibidem dicit. Verum inquam est: Multi vocati, pauci vero electi; illi enim electi, qui congruenter vocati, illi autem qui non congruenter, nec contemperabantur vocationi, non electi, quia non sentiunt, quamvis vocati. Item. Quamvis multi uno modo vocati sint, tamen quia non omnes uno modo affecti sunt, illi soli sequuntur vocationem, qui ei accessum de reperiuntur idonei: igitur non volentis, neque currentis, sed miserentis est Dei, qui hoc modo vocavit, quomodo aptum erat eis, qui sentiunt vocationem.

De Prædest. SS. cap. 5. Quid habes quod non accepisti, quisquis audet dicere; Habeo ex me fidem, non ergo accepti, profecto contradicit huic apertissima veritati, non quia credere vel non credere non est in arbitrio voluntatis humanae, sed in electis preparatur voluntas à Domino. Ibid. c. 6. inquit; Illi quia voluerunt, crediderunt, illi quia noluerunt, non crediderunt. Similia habentur c. 8. & ibidem c. 31. Hæc quisque in potestate habere dicitur, quod si vult, facit, si non vult non facit. Ex quo inferius concludit, esse etiam fidem in nostra potestate, licet nobis per gratiam detur; Ergo illa non est prædeterminativa: quia non relinquit velle & nolle: Unde inferius subdit, cum ergo fides in potestate sit, quoniam cum vult quisque credit, & cum credit volens credit.

In Expositione quarundam propositionum licet; Cujus enim miseretur, facit eum bonum operari, & quem obdurat, relinquit eum ut mala operetur &c. Cum tamen homini non auferatur liberum voluntatis arbitrium, siue ad credendum Deo, ut congregatur nos misericordia siue ad impietatem, ut congregatur nos ad supplicium. Ergo apparet gratiam non prædeterminare ad unam non nisi partem.

Lib. de duab. Anim. cap. 12. Ille anima quid facit, si natura, non voluntate facit, id est, si libero ad faciendum & non faciendum motu animi carere &c. peccato earum teneri non possumus. Ubi inquit libertatem non determinari ad unum, & intra se in sua potestate resistere, & propria voluntate consentiunt, cur tanta bona in summo malo?

Lib. 2. de Actis cum Felice cap. 4. Habet quisque in voluntate, aut eligere quæ bona sunt, &

est arbor bona, aut eligere quæ mala, & est arbor mala.

Libro 1. de Spiritu & Lit. c. 34. Visorum suasionibus agit Deus siue extrinsecus siue intrinsecus, ubi nemo habet in potestate quid ei veniat in mentem, sed consentire vel dissentire propria voluntatis est.

De Gratia & lib. arb. c. 2. Nemo ergo Deum causatur in corde suo, sed sibi imputet (non prædeterminationi) quisque cum peccat, neque cum aliquid secundum Deum operatur, alienet hoc à propria voluntate. Non ergo alienandum hoc ad prædeterminationem.

Lib. 83. Questionum q. 68. idem docet.

De Genesi contra Manich. cap. 3. Illud autem lumen non irrationabilium animarum oculus pascit, sed pura corda &c. quod omnes homines possunt, si velint, quia illud lumen omnem hominem illuminat.

Item Lib. cit. de Grat. & lib. arb. c. 5. Convertimini ad me & convertar ad vos, unum horum videtur esse nostra voluntatis, id est, ut convertamur ad Deum, alterum vero ipsius gratie, id est, ut etiam ipse convertatur ad nos. Ibidem. Non ego autem sed gratia Dei mecum, ac per hoc nec gratia Dei sola (hoc est prædeterminatio) nec ipse solus, sed gratia Dei cum illo.

Lib. 3. de Lib. arb. c. 18. Quæcunque est causa voluntatis, si ei non potest resisti, sine peccato ei ceditur. Et cap. 3. Non enim possum aliud sentire esse in potestate nostra, nisi quod cum volumus, facimus. Et infra: Non enim negare possumus habere nos potestatem, nisi cum nobis quod volumus, deest &c. nec aliud quicquam in potestate nisi quod volentibus adest &c. non enim est nobis liberum, quod in potestate non habemus. Lege etiam cap. 13. & 16. ubi dicit; Ex eo quod non accepit minus reus est, ex eo vero quod non facit quod debet iuste reus est, debet autem si accepit & voluntatem liberam, & sufficientem suam facultatem.

Habet emphasin comparatio, quam instituit disp. 2. contra Fortunatum. Si quis enim verbi causa ligaretur ab aliquo ceteris membris, & de manu ejus falsum scriberetur sine ejus propria voluntate, quæro si hoc iudici patefieret, possit hunc hominem falsitatis crimine condemnare? & tamen talis indubiè in sensu diviso à vinculis liberè operatur.

Disp. 2. contra Fortun. Lib. 1. allegatis locis de arbore bona & mala, inquit; Sed ut intelligas istas duas arbores, sic esse à Domino positas, ut ibi significaretur liberum arbitrium, non naturas esse

R. P.
H. MŁOD
ANOWSKI
Tbm. de Z.

esse istas arbores, sed voluntates nostras, ipse ait in Evang. aut facite arborem bonam, aut facite arborem malam. Quis est qui possit facere naturam? si ergo imperatum est nobis, ut faciamus arborem, aut bonam aut malam, nostrum est eligere quod velimus. Ergo non prædeterminamur, sed electio est penes nos.

Epist. 142. Propter liberum arbitrium proprium aliquantulum, & ex illo, non tamen nisi ex illo. Oppositi autem in prædeterminationem omniari reijciunt.

Lib. 1. Retract. c. 22. Nisi quisquam voluntatem mutavit operari non potest, quod in nostra potestate est positum. Inferius. Sed ea potestas nulla est nisi à Deo detur, & superius cap. 10. verum est omnes homines omnino hoc posse, (supple converti) si velint, sed præparatur voluntas à Domino, prædeterminatio autem universaliter cum determinet ad unum, excludatque posse operari oppositum, hæc loca difficillimè salvat. Ibidem Lib. 1. c. 1. ubi cum posuisset, quod neminem cogit natura sua ut peccet, subdit, quæ tandem esse poterit ante voluntatem causa voluntatis; aut enim ipsa voluntas est, & à radice ista voluntatis non receditur, aut non est voluntas & peccatum nullum habet. Et tamen per aliquos Thomistas ante voluntatem est causa voluntatis prædeterminatio ad materiale peccati.

Enchiridii ad Laur. cap. 107. Sic ergo factus est homo rectus, ut & manere in ea rectitudine posset, non sine adiutorio divino, & suo fieri per versus arbitrio. Cum tamen per prædeterminantes non fiat perversus nisi abcessu prædeterminationis.

De Fide ad Petrum loquens de Angelo malo, titulo margin. Angeli: Initium, inquit, suæ damnationis in ipsa aversione voluntatis invenit.

Eruditionis causa adfero ea breviter, quæ partim ex S. Thom. partim ex Aug. adfert Perez de Provid. d. ult. quale est illud n. 29. Omnis gratia de se efficax est motio illa quæ voluntas movetur à Deo efficaciter ad agendum liberè, tanquam à principio exteriori: Sed hæc motio non est prædeterminatio; non enim nobis libera, motio autem est libera, ut loquitur S. Thom. 1. p. q. 105. a. 4. 1. 2. q. 10. a. 4. in 2. dist. 25. q. 21. a. 1. ad 3. q. 3. de potentia a. 7. ad 13. Item, Gratia efficax est inclinatio, quæ Deus inclinat corda hominum; at hæc inclinatio non est prædeterminatio physica; quia hæc inclinatio, ut docet S. Thom. 1. p. q. 111. a. 2. & ibid. q. 105. a. 4. est ipsum velle; Prædeterminatio autem non est ipsum velle: quod innuit S. Aug. in Psal. 118. Concione 11. Quid est inclinatum cor ad aliquid habere? nisi hoc velle. Item, Inceptio bonorum operum, & salutarium, est gratia efficax; sed hæc inceptio involvit nostrum consensum; quem non involvit prædeterminatio: Assumptum docet Aug. 1. 2. de bono persev. c. 14. Tum, quia donum, quo discernimur, non est prædeterminatio, cum gratia efficax sit quo di-

scernimur. Assumptum prob. quia quo discernimur debet nobis esse voluntarium, & liberum, ut habetur apud Aug. L. de spiritu & littera c. 34. & de prædestinatione SS. c. 5. & de Corceptione & gratia c. 7. ubi dicit, nos discerni quatenus iustificamur gratis; iustificatio autem adulterum per Trid. perficitur voluntariâ susceptione gratiæ. Tum, quia trahi est habere gratiam efficacem; sed prædeterminari non est trahi; nam ait S. Aug. 1. de Corrupt. & gratia c. 13. Corda, inquit, movit eosque voluntatibus eorum, quas ipse in illis operatus est, traxit, quod etiam habet Tract. 26. in Joan. Tum, quia gratia efficax constituitur ultimò per hoc, quod est discernere à Patre, ut docet Aug. 1. 1. de prædest. SS. c. 8. verba recitat Perez n. 60. Sed discernere à Patre pertinet ad liberum arbitrium, quod non est prædeterminatio, ut expressè docet S. Thom. Lect. 6. in c. 6. Joannis.

Videtur ad hæc omnia respexisse Tridentinum sess. 6. c. 4. ubi anathema dicitur iis, qui dixerint; Liberum hominis arbitrium non posse dissentire, si velit, quod etiam ante dixerat cap. 5. quippe qui illam abjicere potest; hoc est gratiam; loqui autem Trid. de gratia efficaci satis indicant verba, & intentio Trid. quod volebat se opponere Calvinismo, qui docet, nos ad bonum, & ad malum necessitari, cui doctrinæ non se opposuisset, si non fuisset locutum de gratiâ efficaci; de hoc enim solo poterat esse difficultas.

Quando autem admisit Trid. gratiam quæ nos movet & excitat, non est necesse ut illæ gratiæ sint distinctæ ex vi huius phrascos; sicut idem est in Concionatore dicere, pollet talento ad movendos, & excitandos affectus: quamquam bene excitatio illa potest tribui subitaneis illustrationibus, & affectionibus, quæ fiunt in nobis sine nobis; ratio autem moventis potest tribui auxilio elevanti potentiam ad supernaturaliter operandum, quæ sic præventa, non est restituta; sed nego quod id habeat ex prædeterminatione.

Punctum Difficul-

tatis 2.

Propositur Auctoritas S. Scripturæ.

TERTIA Auctoritas est S. Scripturæ. Accipimus non nisi unicam, quæ habetur Luc. 10. v. 13. Va tibi Corozaim, vix tibi Bethsaida, quia si in Tyro, & Sidone factæ fuissent virtutes, quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio & cinere &c.

Ex quo loco sic arguitur. Penitentia Tyriorum & Sidoniorum conditionata non est prævisa vi decreti prædeterminativi secutura, ergo prædeterminativum decretum non est medium necessarium cognoscendi infallibiliter futuros liberos sub conditione effectus; Ergo neque absolutos. Ant. prob. quia si prævisa fuisset